

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

לפני

כב' השופט ד"ר טל גולן – אב"ד

נציג ציבור (עובדים) ד"ר מנחם פישר

התובע

[Redacted Name]

ע"י ב"כ: עו"ד יצחק טיבי

-

הנתבעת

תעשיות חרט הגליל בע"מ
ע"י ב"כ: עו"ד אברהם אמיר

1

2

פ ס ק ד י ן

3

4

א. מבוא

5

1. פסק דין זה עניינו בשתי תביעות שהגיש התובע כנגד מעסיקתו, תעשיות חרט הגליל בע"מ (להלן: "הנתבעת") בנוגע לתשלום בגין דמי מחלה. בתביעותיו דן, אשר הדיון בהן אוחד לפי החלטת בית הדין, מבקש התובע לחייב את הנתבעת בתשלום שכר מולן בסך כולל של 34,650 ₪ (נומינלי), בצירוף פיצויי הלנת שכר, עבור החודשים 10-12/2014, כאשר במהלך תקופה זו הוא שהה לטענתו באי-כושר.

12

2. התובע הינו בן 55, נשוי ואב ל-18 ילדים. נציין כבר עתה, כי בעלי ומנהלי הנתבעת והתובע הינם קרובי משפחה, וכי אחיו של התובע ניהל עד לפני מספר שנים את הנתבעת, עד אשר חלה. כיום מנהלים את הנתבעת ילדיו של האח. לעניות דעתנו, מוטב היה לו סכסוך בעל גוון משפחתי, כגון זה שלפנינו, לא היה בא לעולם כלל, ועדיף היה לו התביעות, כמו רבות מהתביעות המתבררות בבית דין זה, היו מסתיימות על דרך הפשרה, וללא הזדקקות להכרעה משפטית.

19

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

3. עוד יצוין, כי בתיק זה נערכו מספר ניסיונות להביא את הצדדים לידי הסכמה שתחסוך את הצורך ליתן הכרעה שיפוטית. בין היתר, התיק נותב להליך גישור, שהנתבעת ביקשה לבטלו¹, וכן נערך ניסיון על ידי בית הדין, בדיון מוקדם שנערך על ידי אב"ד ביום 16.4.2015, להביא את הצדדים לידי הסכמות ביניהם. מאמץ דומה נערך גם בפתח ישיבת ההוכחות, אך למרבה הצער כשל. ניכר היה כי באי-כוח הצדדים השקיעו מצידם מאמץ כדי לפשר בין בעלי הדין, אך נראה כי הפערים בין בעלי הדין עצמם הינם רבים. על כן, משהוגשו כעת סיכומי הצדדים, אנו נדרשים ליתן פסק דין זה².
4. לבסוף נעיר, כי בבית הדין מתבררת תביעה נוספת בין הצדדים בנוגע לזכויותיו הכספיות של התובע, הנובעות מעבודתו אצל הנתבעת (סע"ש 14-07-15873, בפני אב ביה"ד בתיק מאוחד זה. נכון למועד כתיבת פסק דין זה, התיק קבוע להגשת תצהירים על ידי הצדדים).
- ב. להלן עיקרי התשתית העובדתית בתיק וטענות הצדדים**
5. הנתבעת הינה חברה אשר עיקר עיסוקה הינו בחריטה וייצור חלקי מתכת וחלפים לתעשייה. התובע, אשר החל לעבוד בנתבעת בשנת 1987, עבד בנתבעת בזמנים הרלוונטיים לתביעה, ועדיין עובד, בתפקיד תכנת CNC.
6. **לטענת התובע**, הנתבעת פגעה באופן שיטתי בזכויותיו ובשכרו, ואף התכוונה לפטר אותו, וזאת אף קודם לאירועים נשוא תביעה זו. התובע טוען כי משעה שהוא הגיש כנגד הנתבעת תביעה בבית דין זה (סע"ש 14-07-15873), ובנוגע לזכויות שלדידו הנתבעת חייבת לשלם לו, חלה החרפה בהתנהגותה של הנתבעת כלפיו, תוך כדי שהיא פוגעת בין היתר בשכרו.

¹ ראו הודעת ב"כ הנתבעת לתיק בית הדין, מיום 15.1.2015.

² נציין בהקשר זה כי הדיון בתיק התנהל במותב חסר, ולאחר שנציג ציבור הזמן לדיון ולא הגיע, ולאחר שב"כ הצדדים הסכימו לניהול התיק במותב חסר (עמ' 1 לפרוטוקול, שורה 13, עד עמ' 2, שורה 6).

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 לגופו של עניין טוען התובע, כי ביום 28.9.2014, בשעה 08:10 לערך³, ולאחר
2 תחילת יום העבודה בנתבעת, הוא חש לפתע ברע, והרגיש סחרחורות וחוסר
3 יציבות (להלן: "האירוע"). יצוין כי באותו יום חל "צום גדליה". מר מיכאל,
4 שהיה מנהל העבודה באותה המשמרת, פינה את התובע למרפאת קופת חולים,
5 שם נבדק התובע, והובהל מייד לאחר מכן לבית החולים "רבקה זיו" בצפת.
6
- 7 התובע צירף מספר מסמכים רפואיים לתיק בית הדין, מהם למדנו כי התובע
8 אושפז בבית חולים "זיו" במחלקה הנורולוגית, בתקופה שבין יום 28.9.2014
9 ועד ליום 30.9.2014, וזאת בחשד לאירוע מוחי. לתובע נערכו סדרת בדיקות,
10 כאשר בין היתר נרשם כי בדיקה נורולוגית חוזרת נמצאה תקינה. התובע
11 שוחרר במצב כללי טוב ובהמלצות להשלים בדיקות רפואיות, וכן להיות במעקב
12 רפואי, וכן הומלץ על 14 ימי חופשת מחלה.
13
- 14 ביום שחרורו מבית החולים התובע נהג ברכב הנתבעת ועבר תאונת דרכים. כבר
15 כעת ייאמר, כי עצם קרות תאונת הדרכים אין בה, כשלעצמה, להוות משקל
16 כלשהו בנוגע לשאלת זכאותו של התובע לדמי מחלה, בהתאם לתעודות המחלה
17 שהציג בפנינו.
18
- 19 כאמור, האירוע הנטען על ידי התובע התרחש ביום 28.9.2014, ובעקבותיו פנה
20 התובע למוסד לביטוח לאומי למיצוי זכויותיו. לצורך הגשת תביעתו למוסד
21 לביטוח לאומי, פנה התובע להחתים את הנתבעת על טופס ב"ל 250, וזו אכן
22 חתמה על הטופס⁴.
23
- 24 לצורך הגשת תביעה למוסד לביטוח לאומי, הונפקו לתובע תעודות רפואיות
25 לנפגע בעבודה, כולן על ידי ד"ר דימיטרי קרסיקוב, מומחה ברפואה פנימית
26 במכבי שירותי בריאות, וכמפורט להלן:
27

³ בתעודה רפואית ראשונה לנפגע בעבודה מצוינת השעה 08.00.

⁴ נספח ה'1 לכתב התביעה בתיק ד"מ 15-01-26511.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 36522-11-14

ד"מ 26511-01-15

- 1 א. התעודה הראשונה הינה מיום 19.10.2014, ובה אושר לתובע אי-כושר
2 מיום 28.9.2014 ועד ליום 31.10.2014, וצוין כי התובע סובל מ-"(TIA)".
3
- 4 ב. התעודה השנייה הינה מיום 5.11.2014, ובה אושר אי-כושר (המשך) של
5 התובע מיום 1.11.2014 ועד ליום 30.11.2014, וצוין כי התובע סובל מ-
6 "(TIA)".
7
- 8 ג. התעודה השלישית הינה מיום 1.12.2014, ובה אושר אי-כושר (המשך)
9 של התובע מיום 1.12.2014 ועד ליום 31.12.2014, וצוין כי התובע סובל
10 מ-"Ischemic Attack Transient (TIA)".
11
- 12 12. כלומר, המדובר בתקופת אי-כושר רציפה, מיום 28.9.2014 ועד ליום
13 31.12.2014, כאשר התביעה הינה בגין חודשים 10, 11 ו-12 לשנת 2014. נעיר
14 עוד, כי ביום 1.1.2015 חזר התובע לעבודתו⁵.
15
- 16 13. מכל מקום, אין חולק כי תביעתו של התובע במוסד לביטוח לאומי נדחתה,
17 כאמור במכתב מיום 3.12.2014 שנשלח אל התובע⁶. משכך, פנה התובע לנתבעת
18 כי זו תשלם דמי מחלה בגין התקופה בה אושרה לו תקופת המחלה, וזאת כאמור
19 במכתבים אשר נשלחו על ידי בא-כוחו לידי בא-כוח הנתבעת. התובע טען, כי
20 היות שלזכותו עומדת מכסה של 78 ימי מחלה⁷, הרי שהנתבעת צריכה לשלם לו
21 את שכרו עבור התקופה בה הוא שהה במחלה.
22
- 23 14. **לטענת הנתבעת**, היא אינה חבה לתובע כל תשלום שהוא בגין הימים בהם הוא
24 לכאורה שהה במחלה. טענת הנתבעת בהקשר זה נסמכת על שני טעמים:
25 ראשית, הנתבעת טוענת כי טענתו של התובע הנוגעת להתרחשות "אירוע מוחי"
26 הינה שקרית, וכי אישורי המחלה/אי-כושר שהונפקו לתובע אינם אמינים,

⁵ סעיף 19 לכתב התביעה בתיק ד"מ 26511-01-15.

⁶ נספח א' לכתב התביעה בתיק ד"מ 26511-01-15.

⁷ ראו תלוש השכר של התובע לחודש 9/2014, נספח ד' לכתב התביעה בתיק ד"מ 26511-01-15.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 וכחלק מ"מכת-מדינה" של הנפקת אישורי מחלה פיקטיביים, הפוגעים
2 במעסיקים⁸. זאת ועוד, משעה שהתובע הגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי, הרי
3 שהיא פטורה מתשלום עבור מחלתו.
4
- 5 15. שנית, הנתבעת צירפה לתיק בית הדין דו"ח חקירה, וטענה כי בפועל, בזמן
6 שהתובע שהה לכאורה בחופשת מחלה, הרי שהוא למעשה עבד בעבודה אחרת,
7 ומשכך הוא אינו זכאי לדמי מחלה. לעניין זה העידה מטעם הנתבעת הגב' נורית
8 גיגי, אחייניתו של התובע, שהינה אחראית על הרכש בנתבעת (להלן: "גב' גיגי"),
9 כמו גם חוקר פרטי, מר איתי גנדלמן (להלן: "החוקר"), שלטענת הנתבעת ערך
10 מעקב פרטי אחרי התובע. לעדויות וראיות אלה נתייחס בהרחבה בהמשך פסק
11 הדין.
12
- 13 16. המחלוקת הנדרשת הכרעה בתביעה הנדונה נוגעת לשאלת זכאותו של התובע
14 לדמי מחלה. הדיון בשאלה האמורה יתחלק לשניים. ראשית, נבחן את זכאותו
15 של התובע לדמי מחלה לנוכח ההליך שהתנהל במוסד לביטוח לאומי, ושנית,
16 נבחן האם צודקת הנתבעת בטענתה כי הלכה למעשה התובע לא שהה באי-
17 כושר, ובהסתמך על דו"ח החקירה שצורף על ידה לתיק בית הדין, השולל
18 לטענתה את זכאותו של התובע לדמי מחלה.
19
- 20 **ג. תשלום דמי מחלה – התשתית המשפטית**
21
- 22 17. תקנה 2 לתקנות דמי מחלה (נהלים לתשלום דמי מחלה), תשל"ז-1976 שכותרתו
23 "תעודת מחלה" קובעת כדלקמן:
24
- 25 "א) עובד הפונה למעביד לקבלת דמי מחלה בעד ימי העדרו עקב מחלה,
26 ימציא תעודת מחלה מאת רופא חתומה בידו, שבה מצוינים הפרטים
27 כדלקמן:
28 (1) שם החולה ומספר זהותו;

⁸ סעיפים 1 ו-50 לסיכומי הנתבעת.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 (2) אבחון המחלה ;
- 2 (3) התקופה שבה לא היה העובד מסוגל לעבודה עקב מחלה ; ואם עדיין
- 3 אינו מסוגל לחזור לעבודה, התקופה המשוערת שבה לא היה מסוגל
- 4 לעבודה ;
- 5 (4) שם הרופא ומענו ;
- 6 (5) תאריך הוצאת התעודה.
- 7 (ב) עובד החבר בקופת חולים ימציא תעודת מחלה מאת קופת-חולים
- 8 או המאושרת מטעמה, שבה מצויינים הפרטים כאמור בתקנת משנה
- 9 (א).
- 10 (ג) התעורר ספק אצל המעביד לגבי תוכן של תעודת מחלה שלא ניתנה
- 11 לפי תקנת משנה (ב), הוא רשאי להעמיד את העובד לבדיקה רפואית
- 12 ועל העובד להיענות להזמנת המעביד ולהיבדק.
- 13
- 14 לגבי חובתו של מעסיק לשלם לעובד דמי מחלה, הלכה פסוקה היא ככל שהציג .18
- 15 העובד תעודות מחלה שהונפקו כדין, על המעסיק לשלם את דמי המחלה לעובד
- 16 לתקופת אי הכושר. לעניין זה ראו דב"ע (ארצי) נז/3-18 שעל – ויקל, ניתן ביום
- 17 20.5.1997 :
- 18
- 19 "דמי מחלה לעובדים הינם חלק ממערכת הביטחון הסוציאלי, והם
- 20 בגדר "תשלום סוציאלי מובהק שנועד לאפשר קיום לעובד ולבני
- 21 משפחתו שעה שנבצר ממנו לעבוד עקב מחלה" (דב"ע מז/95-3 משרד
- 22 החינוך והתרבות – פריג'ה [1], בעמ' 162).
- 23 דמי מחלה לעובדים יכול וישולמו במישרין על-ידי המעביד על-פי הסכם
- 24 קיבוצי או צו הרחבה, או שישולמו לו על-ידי קופת גמל במסגרת ביטוח
- 25 דמי מחלה (ראה לדוגמה תקנות "מבטחים" בדבר דמי מחלה,
- 26 מ'פסטרנק הסכמים קיבוציים [5], פרק 1.17.10).
- 27 ככל שדמי המחלה אינם משולמים לעובד באחת הדרכים המנויות לעיל,
- 28 חלה על המעביד חובת תשלום של דמי מחלה לעובד שנעדר מעבודתו
- 29 עקב מחלה (ראה דב"ע מז/4-1 רוזנטל –מדינת ישראל [2], בעמ' 397 ;

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

1 דב"ע נב/40-3 פדידה ואח' – וייז ואח' [3], בעמ' 89). חובה זו ופרטי
2 הזכות לדמי מחלה נקבעו בחוק דמי מחלה, תשל"ו-1976."

3
4 19. עוד נפסק, כי עובד רשאי לפנות בתביעה למוסד לביטוח לאומי למיצוי זכויותיו,
5 וזאת בד בבד עם דרישה ממעסיקו לתשלום דמי מחלה, וכל עוד לא נפסק לעובד
6 כפל פיצוי⁹:

7
8 "עובד רשאי לפנות למוסד לביטוח לאומי להכרה בזכותו לקבלת גמלת
9 נכות, בד בבד עם דרישה ממעביד לתשלום דמי מחלה, ובנסיבות אלה:
10 "כדי להימנע מתשלום כפל גמלאות, נקבע בסעיף 196(ב) לחוק הביטוח
11 הלאומי, כי הזכות לגמלת נכות '... לפי פרק זה תתחיל בתום 90 ימים
12 מהתאריך הקובע, ובלבד שאם במועד זה מקבל הנכה דמי מחלה
13 ממעבידו או מקופת גמל כמשמעותה בסעיף 180, תתחיל הזכות בתום
14 התקופה שבעדה שולמו דמי המחלה כאמור' "(עבל (ארצי) 332/06
15 המוסד לביטוח לאומי נ' שי מורד (24.9.07)).

16 מכאן, שאין בפנייה לביטוח הלאומי כדי לשלול זכאות לדמי מחלה.
17 למעלה מן הנדרש נציין, שעל פי המסמכים שהוגשו כראיות בתיק בית-
18 הדין, תביעתו של התובע לביטוח הלאומי נדחתה בשלב ראשון,
19 והאישור שניתן לבסוף לא ניתן בגין התקופה שבגינה נתבעו דמי
20 המחלה."

21
22 20. לאור התשתית המשפטית שצוינה דלעיל, ברי כי משעה שהתובע הציג תעודות
23 מחלה העומדות בהגדרות הדין שצוטטו דלעיל, ואשר הונפקו על ידי רופא קופת
24 חולים, עולה כבר עתה כי הנתבעת היתה חייבת בתשלום דמי המחלה של התובע.
25 בכל מקרה, אף שלא נשמעה טענה בעניין – דומה שאין זה המקרה שבו יכלה

⁹ תע"א (ת"א) 2418-08 וורובלסקי – בר ביצוע גיא ברדה, ניתן ביום 6.6.2011 והאזכורים שם. כן ראו
עב"ל (ארצי) 332/06 המוסד לביטוח לאומי – מורד, ניתן ביום 24.9.2007. דגשים בציטוטים לא
במקור, אלא אם נאמר אחרת.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 הנתבעת להעמיד את התובע לבדיקה רפואית מטעמה¹⁰, ומה גם שישנן הגבלות
2 פסיקתיות בעניין זה¹¹.
- 3
- 4 21. באשר לטענת הנתבעת ולפיה משפנה התובע למוסד לביטוח לאומי, הרי שהיא
5 אינה חייבת לשלם את דמי המחלה לתובע, הרי שגם דין טענה זו להידחות. זאת,
6 לאור הפסיקה שצוינה דלעיל, שם נקבע כי אין בפנייה למוסד לביטוח לאומי כדי
7 לשלול זכאות לדמי מחלה. הנתבעת אף לא הפנתה למקור משפטי התומך
8 בטענתה ביחס לכך. שנית, חובתה של הנתבעת לתשלום דמי מחלה לתובע קמה
9 כאמור מכוח חוק דמי מחלה, ולא מכוח חוק הביטוח הלאומי. לבסוף, התובע
10 לא היה חייב לפנות למוסד לביטוח לאומי, אלא הוא היה רשאי לעשות כן,
11 וממילא – תביעתו הרי נדחתה בסופו של יום על ידי המוסד לביטוח לאומי. על
12 כן, דין טענה זו להידחות.
- 13

ד. שלילת דמי מחלה במקרה של עבודה בזמן המחלה

- 14
- 15
- 16 22. סעיף 10 לחוק דמי מחלה, התשל"ו-1976 קובע אימתי ישללו דמי מחלה לעובד:
17
- 18 **"עובד שבתקופת מחלתו עבד למעשה בשכר או בתמורה אחרת לא יהיה**
19 **זכאי לדמי מחלה עקב אותה מחלה, ואם כבר שולמו, רשאי המעסיק או**

¹⁰ בסעיף 6 למכתבו של ב"כ הנתבעת מיום 2.1.2015 אל ב"כ התובע (נספח ב' לכתב ההגנה בתיק ד"מ 15-01-26511) צוין כי בכוונת הנתבעת להעביר את החומר הרפואי של התובע להתייעצות עם רופא מומחה, אולם ככל הנראה הנתבעת זנחה עניין זה, שכן לא היתה התייחסות נוספת לכך.

¹¹ ראו מקרה בו נדחתה בקשת מעסיק להעמיד עובדת לבדיקה רפואית כדי לנסות לסתור תעודה רפואית שקיבלה מקופת חולים – דב"ע (ארצי) תשן/3-154 קרייטר – אילוז, פד"ע כב 339 (1990). כן ראו עב' (אזורי ת"א) 4813/01 כהן – הבר (פורסם בנבו, 24.5.2004). ראו גם בש"א (אזורי ת"א) 3142/09 דיגיטל וריפיקיישן (2007) בע"מ – פוטיחה (פורסם בנבו, 4.6.2009), שם נקבע כי לפי תקנות דמי מחלה, זכות המעביד להעמיד את העובד לבדיקה רפואית כשמתעורר ספק לגבי תעודה רפואית אינה קמה אם התעודה הוצאה מאת קופת חולים. ההחלטה אושרה גם בערעור (בר"ע 350/09), וגם בבית המשפט העליון (בג"ץ 8506/09 דיגיטל ווריפיקיישן (2007) בע"מ נ' בית הדין הארצי לעבודה, ניתן ביום 27.10.2009).

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 **קופת הגמל, לפי הענין, לתבוע החזרתם או לנכותם מכל סכום שהם**
2 **חבים לעובד."**
3
- 4 23. ודוק – הנתבעת לא התייחסה לסעיף זה בכתב ההגנה מטעמה, בשני התיקים
5 (שאוחזו כאמור). יחד עם זאת, הנתבעת כאמור צירפה לתיק בית הדין דו"ח
6 חקירה, וטענה כי במהלך תקופת מחלתו, התובע בפועל עבד¹², והתייחסה לנושא
7 זה בסיכומיה, למעשה בפעם הראשונה¹³.
8
- 9 24. לטענת הנתבעת, דו"ח החקירה הוצא בעקבות חשש שעלה בליבה לגבי ימי
10 המחלה, כך שהיא בחרה לבדוק האם התובע עבד בעת תקופת מחלתו, ושכרה
11 חוקר פרטי שיעקוב אחרי התובע. מכאן, השאלה הנשאלת הינה האם עמדה
12 הנתבעת בנטל להוכיח שהתובע עבד בזמן תקופת המחלה ולרבות השאלה, לאור
13 ההלכה הפסוקה, מהו כוחו או מה המשקל שיש לתת לדו"ח החוקר.
14
- 15 25. נקדים אחרית לראשית ונציין, כי לאחר ששקלנו את מכלול השיקולים וראיות
16 הצדדים אנו קובעים כי הנתבעת לא עמדה בנטל המוטל על כתפיה להוכיח כי
17 התובע עבד בתקופת המחלה, ומשכך, כפי שהיא טוענת, הוא אינו זכאי לדמי
18 מחלה. להלן נפרט את הטעמים למסקנתנו ביחס לכך.
19
- 20 26. **הערת מבוא ביחס להתנהגותה של הנתבעת כלפי התובע** – בהערת מבוא ביחס
21 להתנהגותה של הנתבעת כלפי התובע, יוער כי דומה שמערכת היחסים
22 הבעייתית בין הצדדים, שהינם כאמור בני משפחה (התובע מחד, וילדיו של
23 אחיו, שהיה בעבר מנהל הנתבעת, כאשר הנתבעת מנוהלת כיום על ידי הילדים),
24 כמו גם התביעה שהוגשה על ידי התובע בסעי' 14-07-15873, תרמה לאופן
25 קבלת ההחלטות הבעייתיות אצל הנתבעת, ובכל הקשור לתשלום דמי המחלה.
26 האמור לעיל מבוסס על כמה טעמים.
27

¹² סעיף 64 לכתב ההגנה בתיק ד"מ 15-01-26511.

¹³ סעיפים 7 ו-39 לסיכומי הנתבעת.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 36522-11-14

ד"מ 26511-01-15

- 1 ראשית, נפנה בעניין זה לדבריו של התובע בעצמו בכתב התביעה: "... [ו]כאשר
2 פנה התובע למנהליו לברר מדוע לא קיבל את שכרו, הפנו אותו לבא כוחם,
3 המנהל את הגנתם בפני התביעות שכבר הוגשו בביה"ד הנכבד"¹⁴. מצידה של
4 הנתבעת, אין לנו אלא להפנות לדבריה בכתב ההגנה: "... כל התביעה מכוונת
5 כנגד אחיו דוד נכה 100% על כיסא גלגלים שהוא למעשה בעל הנתבעת שסייע
6 לתובע מעבר למה שניתן לשער שאח יהיה מסוגל לסייע לאחיו..."¹⁵, וכך "...
7 התובע הגיש תביעה זו אך ורק מתוך יצר הנקם ובחוסר תום לב משווע לפגוע
8 במנהלי החברה שהם ילדי אחיו דוד..."¹⁶ (האמור לעיל מובא לשם הדוגמא
9 בלבד, שכן קיימות טענות רבות נוספות בכתב ההגנה ובסיכומי הנתבעת, בעניין
10 זה).
11
- 12 28. ולמותר להעיר כבר עתה, שגם במסגרת של ניהול תיקים בפני בית המשפט, וגם
13 אם המדובר במחלוקת עזה שהינה בין בני משפחה העובדים באותו מקום
14 עבודה, הרי שלא היה כל מקום להעלות בכתבי ההגנה מטעם הנתבעת ביטויים
15 כגון "לעזות המצח של התובע אין גבול לא חוקי לא משפטי ולא מוסרי"; "צורה
16 מחפירה ומבישה"; "הליכי סרק מבזים"; "אין לו גבול לתעוזה ולחוצפה",
17 וכדומה ביטויים רבים ונוספים, שמוטב היה להימנע מהם כליל. גם במקרה של
18 סכסוך קשה – ואולי דווקא במיוחד במהלכו – ראוי להימנע מביטויים שכאלה,
19 ולשמור על איפוק וריסון.
20
- 21 29. שנית, הטענה של הנתבעת מדוע שלא לשלם לתובע את דמי המחלה, עברה
22 התפתחויות ושינויים במהלך הדרך. כך למשל, בתחילה טענה הנתבעת כי אין
23 לשלם את דמי המחלה, היות שהאירוע הנטען מיום 28.9.2014 לא התרחש

¹⁴ סעיף 14 לכתב התביעה בתיק ד"מ 26511-01-15.

¹⁵ סעיף 9' ב' לכתב ההגנה בתיק ד"מ 26511-01-15 (טענה זהה מופיעה גם בכתב ההגנה בתיק ד"מ 36522-11-14).

¹⁶ סעיף 18 לכתב ההגנה בתיק ד"מ 26511-01-15 (טענה זהה מופיעה גם בכתב ההגנה בתיק ד"מ 36522-11-14).

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 בפועל, ואינו תאונת עבודה, וכי הסחרחורת של התובע התחילה בכלל בבית¹⁷.
- 2 לאחר מכן טענה הנתבעת כזכור כי על המוסד לביטוח לאומי לשלם את דמי
- 3 המחלה, ולבסוף – עלה הטיעון בדבר החקירה הפרטית¹⁸.
- 4
- 5 30. בעניין זה, גם מצאנו סתירה בגרסת הנתבעת בנוגע לידיעתה על יציאתו של
- 6 התובע לחופשת מחלה. מחד, מחקירתו הנגדית של התובע על ידי ב"כ הנתבעת
- 7 עלה, כי הנתבעת טוענת כי היא ידעה על יציאתו של התובע לחופשת מחלה רק
- 8 ביום 31.10.2014, עת שהציג התובע בפני הנתבעת את תעודת המחלה¹⁹. מאידך,
- 9 העדה מטעם הנתבעת, הגב' גיגי, אישרה בעדותה כי היא נכחה בשיחה
- 10 שהתקיימה בין התובע ל"אבי" (אחראי על התכנתים בנתבעת), כשבוע לאחר
- 11 אשפוזו של התובע, במהלכה בישר התובע כי הוא נמצא ב"תאונת עבודה". כך
- 12 העידה גב' גיגי בעניין זה²⁰: **"לשאלת בית הדין האם נכחתי בשיחות של התובע**
- 13 **עם אבי, אני משיבה שכן, כי אבי התקשר אלי ושם אותו על רמקול. השיחה**
- 14 **הראשונה נוהלה לדעתי כשבוע לאחר האשפוז. בשלב הזה שאלנו אותו איפה**
- 15 **הוא ומה קורה, והוא אמר לנו שהוא בתאונת עבודה"**.
- 16
- 17 31. גב' גיגי אף הכחישה כי בשלב כלשהו הובאו לידיעתה פניות התובע, באמצעות
- 18 מכתבים מטעם בא-כוחו, לתשלום דמי מחלה²¹, הגם שמכתבים אלה אכן נשלחו
- 19 לבא-כוח הנתבעת, ולא הוכחש דבר קבלתם. גם האמור לעיל מהווה נדבך נוסף
- 20 במסקנה, ולפיה הנתבעת התנהגה בצורה לא ראויה כלפי התובע, כאשר שבה
- 21 והתחמקה מתשלום דמי המחלה.
- 22

¹⁷ ראו מכתב הנתבעת אל התובע מיום 31.10.2014. ודוק – במכתב אין כל טענה באשר לחובת המוסד לביטוח לאומי לשלם את דמי המחלה, ו/או טענה כי התובע עבד בשכר באותה עת.

¹⁸ ראו בהקשר זה גם סעיף 6 לסיכומי התובע.

¹⁹ ראו חקירתו של התובע בעמ' 6 לפרוטוקול, שורות 21 – 24.

²⁰ עמ' 11 לפרוטוקול, שורות 18 – 21.

²¹ עמ' 13 לפרוטוקול, שורות 14 – 23.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 36522-11-14

ד"מ 26511-01-15

- 1 הערה **שלישית** נוגעת למועדי עריכת הדו"ח הפרטי עצמו. כאמור, מר גנדלמן, 32
2 החוקר הפרטי מטעם הנתבעת, נחקר בפנינו, כאשר באמצעותו ביקשה הנתבעת
3 לצרף דו"ח חקירה מיום 21.12.2014,²² ואשר מתייחס למעקב שבוצע אחר
4 התובע בשני מועדים: ביום 17.12.2014 וביום 18.12.2014.
5
6 כבר עתה ניתן לתמוה, הכיצד ומדוע, וכאשר המדובר במעסיק מסודר ומאורגן 33
7 (מפעל הקיים מזה שנים רבות, ואשר מעסיק עשרות עובדים, אם לא למעלה
8 מכך²³), הנתבעת "שוקטת על שמריה" במשך זמן כה רב. מחד, דמי המחלה אינם
9 משולמים לתובע – בין אם כצעד ענישתי, ובין אם מחמת מחדל. מנגד, הנתבעת
10 אינה פועלת כדי להודיע לתובע כי עליו לחזור לעבודה, היות שכאמור היא כופרת
11 בנכונות אישורי המחלה. רק לאחר כמעט 3 חודשים (!) – שכן האירוע הנטען על
12 ידי התובע אירע כזכור ביום 28.9.2014, הנתבעת שולחת חוקר פרטי כדי
13 להתחקות אחרי מעשיו של התובע.
14
15 לדעתנו, המדובר בהתנהגות שאינה ראויה. אין חולק כי מעסיק רשאי לבלוש 34
16 אחרי עובדיו (בכפוף למגבלות הקבועות בדין, כגון הגנת הפרטיות), אולם
17 התנהגותה של הנתבעת, אשר אינה דורשת כי התובע יחזור לעבודה, ובאותה
18 הנשימה גם מסרבת למעשה לשלם לו את דמי המחלה, הינה התנהגות בחוסר
19 תום-לב, שאינה ראויה למעסיק.
20
21 נפנה בהקשר זה כבר עתה לדבריה של כבי' השופטת ורבנר, הראויים לענייננו, 35
22 ואשר אין לנו אלא לאמץ אותם במלואם: "**... הדרך הנכונה בה היתה הנתבעת**
23 **צריכה לנקוט, לו סברה שתעודות המחלה אינן מוצדקות, ושהתובע מסוגל**
24 **לעבוד בעבודתו אצלה, למרות שהמציא תעודות מחלה, הינה כמפורט**
25 **בתקנות... מעביד הסבור, כי אין הצדקה לתעודת מחלה שהוצאה, צריך לפעול**

²² הדו"ח צורף לתיק בית הדין על ידי הנתבעת ביום 24.6.2015.

²³ ראו טענת התובע בסעיף 4 לכתב התביעה (בכל תיק), ולפיה כיום מועסקים בנתבעת קרוב ל-100 עובדים. כן ראו טענת הנתבעת בסעיפים 23, 30 ו-60 לכתב ההגנה (בתיק ד"מ 26511-01-15), ולפיה בנתבעת עובדים לא פחות מ-100 עובדים קבועים (טענה זוהי מופיעה גם בכתב ההגנה בתיק ד"מ 36522-11-14).

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 ולברר העניין, אם בפניה לעובד, ואם בפניה לגורם רפואי, ולא לעשות לעצמו
2 דין ולהתעלם מתעודות המחלה" (סעיף 27 לס"ע (חי"י) 11-05-21092 סבאג – כל
3 כלי אספקה טכנית בע"מ, ניתן ביום 18.4.2013).
- 4
- 5 36. גם לגופן של הראיות שהוצגו בפנינו, הרי שאין בהן ממש. במעמד החקירה
6 הנגדית הוצג דו"ח החקירה בפני החוקר. יצוין כבר עתה, כי המדובר במסמך
7 שאינו חתום, ואשר יש עליו לוגו (סמליל) של משרד החקירות, ועם חתימה של
8 גורם כלשהו, שאינו מזוהה ("ניסן יעקובי – חקירות"). לאחר שעיינ בדו"ח
9 החקירה, השיב החוקר כי אותו דו"ח לא נרשם על ידו, וכי הוא רק ביצע את
10 המעקב עצמו, תוך כדי ש"חומר הגלם" מחקירתו הועבר למשרד החקירות אשר
11 ערך בעצמו את הדו"ח, שנכתב בסופו של דבר על ידי גורם כלשהו²⁴.
- 12
- 13 37. בשלב זה ביקש ב"כ התובע לפסול את דו"ח החקירה, ולהוציאו מתיק בית הדין.
14 לאחר שנשמעה התנגדות ב"כ הנתבעת, הוחלט על ידי בית הדין, כי לנוכח מגמת
15 בית הדין לרדת לחקר האמת, ומשעה שבית הדין אינו כבול לדיני הראיות,
16 ובשים לב לכך שדיני הראיות הישראלים עוברים משאלה של קבילות לשאלה
17 של משקל, הרי שאין מקום להוצאת דו"ח החקירה.
- 18
- 19 38. יחד עם זאת, בית הדין במידה רבה שותף לביקורת שהוטחה על ידי התובע
20 בסיכומיו ביחס לחקירה שבנדון, אופן ניהולה והתיעוד שלה. הגם שבית הדין
21 אינו כפוף לדיני הראיות, הרי שאי-הבאת עורכו של המסמך פוגמת במידה רבה
22 ביכולתו של התובע להתגונן כנגד הטענות החמורות שהועלו כנגדו על ידי
23 הנתבעת.
- 24
- 25 39. כידוע, הפסיקה בעניין זה קובעת, כי לא יינתן משקל לקלטת אשר הוגשה שלא
26 על ידי עורכה. בבר"ע 869/05 פני חוזז סוכנות לביטוח בע"מ – כהן, נדחתה על
27 ידי בית הדין הארצי בקשת רשות ערעור על החלטה של בית הדין האזורי, כאשר
28 בית הדין קמא קבע כי לא תותר הגשת קלטת כראיה, וכי לא יינתן משקל

²⁴ עמ' 15 לפרוטוקול, שורות 3 – 6.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 36522-11-14

ד"מ 26511-01-15

- 1 לתמליל הקלטת. כב' הנשיא אדלר הפנה לעניין הכללים הראייתיים להגשת
2 הקלטה ותמליל לע"פ 869/81 **שניר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לח(4), וקבע כי לא
3 היתה עמידה בכללים הראייתיים להגשת הקלטה ותמליל, לרבות הגשת תמליל
4 ההקלטה שלא בידי עורכו, וכאשר העד שבאמצעותו התבקשה הגשת הקלטת,
5 לא אישר כי הקלטת תואמת את הרשום בתמליל (החלטה מיום 25.12.2005).
6
- 7 עוד הוברר בחקירתו הנגדית של החוקר, כי הוא לא ביצע את המעקב אחר
8 התובע ביום 17.12.2014, אלא רק ביום 18.12.2014 – **"אני פה בשביל ה-18/12
9 בלבד"**²⁵. בנסיבות שנוצרו, ביקש ב"כ התובע לוותר על חקירתו של החוקר. גם
10 כאן יש לבקר את הנתבעת, על הצגת ראיות בצורה המשבשת את סדרי הדין,
11 ואשר אינה מאפשרת לתובע לחקור את העדים הרלוונטיים. ודוק – אין אנו
12 סבורים כי יש בכך כדי לפסול את דו"ח החקירה בכללותו, אלא שמשעה שלא
13 הובאו לעדות הגורמים שכן ערכו את החקירה ביום 17.12.2014, יש בכך כדי
14 ללמד על המשקל הנמוך שיש לייחס לחקירה שנערכה ביום זה.
15
- 16 **באשר לדו"ח עצמו – בנוגע ליום 17.12.2014** – כאמור, הנתבעת לא הביאה
17 לעדות את הגורם שעקב אחרי התובע ביום זה. לכן, ולו מחמת טעם זה, ניתן
18 היה לפסול את דו"ח החקירה ביחס ליום שבנדון, שכן לא ניתן לאשר כי
19 הצילומים והדיווחים, שנחזו להיות כאלה שצולמו ביום 17.12.2014, אכן צולמו
20 ביום זה. יחד עם זאת, גם עיון בראיות כשלעצמן, אינו מוביל למסקנה כי ניתן
21 לראות את התובע כמי ש"עבד" ו/או "עבד בשכר" ביום זה.
22
- 23 בדו"ח נטען, כי ביום זה התובע כיוון נהג משאית ליד ביתו, **"תוך צידוד מלא של
24 צווארו לאחור"** (לא ברור מדוע דו"ח החקירה מצא לנכון להדגיש עובדה זו, משל
25 היה המדובר בתביעה נזיקית בגין נזקי גוף), וכי התובע יצא מביתו, בשעות
26 הבוקר, עם שלושה קרטונים של ביצים. במעמד זה, ביחד עם אשתו, הוא נסע
27 למסור את הביצים בטבריה. דו"ח החקירה מלמד כי הכתובת שאליה הגיעה
28 התובע הינה בית הורי חמותו. לאחר מכן עברו התובע ואשתו בחנות בטבריה,

²⁵ עמ' 16 לפרוטוקול, שורות 9 – 13.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 ובאזור העליות לכיוון צומת עמידד, ולאחר שהתובע "ביצע עקיפה מסוכנת של
2 **משאית**", נותק עימו הקשר, והדו"ח לגבי אותו יום למעשה מסתיים.
3
- 4 43. למותר לציין בשלב זה את הניסיון של הדו"ח, שלא צלח, "להעצים" את
5 העובדות שנסקרו דלעיל כלפי התובע, תוך כדי ציון עובדות שליליות לכאורה,
6 אך כאלה שאינן רלוונטיות לענייננו (צידוד הצוואר, עקיפה מסוכנת לכאורה).
7 גם סרט הוידאו שהוגש לעיונו של בית הדין, נערך בצורה שנראית מגמתית, תוך
8 כדי "קפיצה" וחיתוך של הצילומים, שאינם רציפים, כאשר נמנע מבית הדין
9 ללמוד בצורה שלמה ומלאה על התנהגותו של התובע (קפיצות דומות קיימות
10 גם בצילומים המתייחסים לפי הנטען ליום 18.12.2014)²⁶. לעניין זה ראויים
11 הדברים הבאים, כפי שצוינו בפרשת **סולמונוב**: "הממונה הבהירה כי היא
12 מקבלת את גרסת המשיבה כי אישה בשמירת היריון אינה מפסיקה את חייה
13 ועדיין חייבת לטפל בילדיה האחרים ודחתה טענת המערער כי היה פסול
14 בהתנהגותה של העובדת עת יצאה מביתה כאשר יש בידיה אישור רפואי על
15 מחלה. אין בהחלטה זו בנסיבות העניין, ובמיוחד לאור ההפרזה שבתיאורי
16 המערער את "טיוליה" של המשיבה אל מול דו"ח החוקר, כדי לחרוג ממתחם
17 הסבירות" (על"ח (חי') 12-12-28982 סולמונוב ושות', משרד עורכי דין ונוטריון
18 – משרד התמ"ת, ניתן ביום 9.1.2014).
19
- 20 44. ניתן לסכם על כן, כי הנתבעת לא הוכיחה כי התובע "עבד", או "עבד בשכר",
21 ביום זה. ברי כי אספקת ביצים לחמותו של התובע אינה עולה בגדרי הוכחה כי
22 התובע "עבד" או "עבד בשכר" ביום זה.
23
- 24 45. **בנוגע ליום 18.12.2014** – כפי שנרשם בדו"ח החקירה, נצפה התובע בשעות
25 המוקדמות של הבוקר חוזר מבית הכנסת לביתו. התובע נצפה כשהוא מרים בול
26 עץ ומביאו לביתו, כאשר בסמוך לביתו נצפתה גם ביתו גוררת גזע עץ גדול אל
27 חצר ביתו. התובע אף נצפה כשהוא מפזר את ילדיו באמצעות רכב, ובשעה 06:09

²⁶ כך למשל, ולשם הדוגמא בלבד – הסרטון שמוכתר בשם "אליהו יגיי 17.12.14 חלק א" מתחיל בצילום בשעות אחרי הצהריים, בסביבות השעה 17.43, ולפתע קופץ הסרט, ללא הסבר ולא סיבה, לאחר 25 שניות, לשעה 08.57 בבוקר, באותו היום.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 נצפה כשהוא מגיע למסעדת "חומוס אלון" בחצור הגלילית, כאשר בידיו 5
2 קרטוני ביצים, אותם הוא ככל הנראה השאיר במסעדה. מאוחר יותר התובע
3 נצפה יוצא מביתו וגוזם בולי עץ במסור חשמלי.
4
5 .46 עוד נצפה התובע באותו הבוקר, כשהוא יוצא ונכנס לביתו לצרכיו האישיים.
6 בצהרי היום נצפה התובע כשבידיו חמש קרטוני ביצים אותם הביא לבית פרטי,
7 ומאוחר יותר נצפה מגיע למכללת "עתיד" בכרמיאל, כאשר מחקירת החוקר
8 עלה כי הוא נטל חלק בקורס בשעות 17:00 – 19:45, בו הוא משתתף יומיים
9 בשבוע.
10
11 .47 **העדויות שנשמעו בפני בית הדין** – התובע נחקר בחקירה נגדית בפני בית הדין,
12 ולא הכחיש כי הוא יצא מביתו בתקופת המחלה, ושהוא אף הגיע לשוק לצורך
13 קניית ביצים, לו ולמקורביו²⁷. כמו כן, התובע לא הכחיש כי בתקופת המחלה
14 הוא גזם עצים במסור חשמלי, וזאת לשם חימום ביתו, וציין בתשובה כי: **"...קר**
15 **לי בבית לילדים, יש לי ילדים קטנים בבית. זה היה בתקופת המחלה, זה היה**
16 **למספר דקות"**²⁸. עדותו של התובע בהקשר זה לא נסתרה ולא הופרכה, וממילא
17 – לא הועלתה כל טענה על ידי הנתבעת, כי התובע עסק במכירת עצים. ראוי אף
18 להפנות בהקשר זה שוב לעובדה כי לתובע יש 18 ילדים, וכי לפי טענתו הנוספת
19 (שלא נסתרה), היות שבאותה עת לא שולמה לו משכורת או דמי מחלה על ידי
20 הנתבעת, הוא נקלע לחובות.
21
22 .48 מעדותו של התובע למדנו עוד, כי מעבר לעבודתו בנתבעת, הוא נהג לספק ביצים
23 בתמורה. התובע העיד כי הוא סיפק ביצים בתמורה ל-3 שקלים לתבנית
24 ביצים²⁹. למשל, לבקשת אחותו, שהינה מנהלת מסעדה, כמו גם לחלק מעובדי
25 המפעל³⁰. יחד עם זאת, התובע טען כי הוא אינו זוכר האם אספקת הביצים

²⁷ עמ' 9 לפרוטוקול, שורות 4 – 8.

²⁸ עמ' 9 לפרוטוקול, שורות 10 – 12.

²⁹ עמ' 9 לפרוטוקול, שורות 1 – 2.

³⁰ עמ' 8 לפרוטוקול, שורות 6 – 22.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 היתה בתקופת מחלתו, ולא הוכח על ידי הנתבעת כי הצהרתו שבנדון אינה
2 נכונה.
3
- 4 49. בהקשר זה, הנתבעת גם לא הצליחה להראות כי התובע עבד בתמורה בתקופת
5 המחלה באספקת ביצים. אומנם, דו"ח החקירה מראה כי התובע הביא ביצים
6 לגורמים מסוימים, אך התובע טען כאמור כי המדובר בחמותו ובאחותו³¹, וגם
7 כאן עדותו לא נסתרה. הנתבעת גם לא הזמינה לעדות את הגורמים שצוין בדו"ח
8 שנראה כי התובע סיפק להם ביצים, וכדי להוכיח אחרת.
9
- 10 50. הנתבעת גם לא הביאה לעדות את עובדת המפעל שנטען בחקירה הנגדית של
11 התובע, כי התובע סיפק לה ביצים בתקופת המחלה – הגב' אורית גבאי (וכאשר
12 אין חולק כי המדובר בגורם הנמצא במידה רבה בשליטת הנתבעת). כמו כן, גם
13 לא הובאה לעדות חמותה של הגב' גבאי, הגב' אסתר אזולאי, שגם ביחס אליה
14 נטען, כי התובע סיפק לה ביצים בתקופת המחלה. בהקשר זה גם נזכיר מושכלות
15 יסוד, ולפיה אי-הבאת עדים שהיו יכולים לאשש את גרסת צד כלשהו, פועלת
16 לחובת אותו צד אשר נמנע מלהביא עדים אלה.
17
- 18 51. מצד הנתבעת, חזרה גב' גיגי בעדותה וטענה, כי התובע היה כשיר לעבודה במהלך
19 תקופת המחלה, והתכחשה לקרות האירוע³². גב' גיגי אף נשאלה לעניין עמדתה
20 בנוגע לתשלום ימי המחלה לאור דחיית תביעת התובע במוסד לביטוח לאומי,
21 ונותרה בעמדתה כי התובע אינו זכאי לתשלום דמי מחלה מהנתבעת³³, שכן הוא
22 עבד בפועל באותה תקופה.
23
- 24 52. דא עקא, שדבריה של הגב' גיגי לא נתמכו בכל ראיה שהיא, מלבד דו"ח החקירה
25 שבנדון, ומחקירתה הנגדית גם עלה כי הגב' גיגי לא ראתה במו עיניה, בכל שלב
26 שהוא במהלך תקופת ההיעדרות של התובע, את האופן שבו התנהל התובע

³¹ עמ' 8 לפרוטוקול, שורות 6 – 12.

³² עמ' 13 לפרוטוקול, שורות 11 – 12.

³³ עמ' 14 לפרוטוקול, שורות 12 – 13.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 לכאורה ביום האירוע או בתקופת המחלה. למעשה, הגב' גיגי טענה כי היא "...
- 2 **בכלל לא מדברת עם התובע**"³⁴, ועוד הובהר כי היא לא עמדה בקשר עם התובע
- 3 בתקופת המחלה, ולא ראתה כאמור את מכתבי בא-כוחו של התובע³⁵. לטענתה,
- 4 מי שעמד בקשר עם התובע היה אחיה אבי, שמשום-מה לא הובא לעדות מטעם
- 5 הנתבעת.
- 6
- 7 גב' גיגי אף העידה כי הצורך בשכירת חוקר פרטי עלה לאחר שאמה של גב' גיגי, 53.
- 8 כך לטענתה, ראתה את התובע ב"שוק של חצור ובשוק של צפת"³⁶, ולאחר
- 9 שאחת מהעובדות של הנתבעת מסרה לה שבשיחה בין עובדת אחרת לבין התובע,
- 10 התובע ציין כי הוא "מפחד להגיע למפעל ושיראו אותו עם הביצים"³⁷. דא עקא,
- 11 שגם כאן, אימה של הגב' גיגי לא הובאה לעדות. כך הוא הנכון גם לגבי אותה
- 12 עובדת שבנדון, שהינה כאמור הגב' גבאי.
- 13
- 14 **לסיכום** – לסיכום נושא זה, ולאחר ששקלנו את עדותו של התובע מחד, ושל 54.
- 15 עדותה של גב' גיגי והחוקר מנגד, ובחנו את כלל הראיות בתיק, אנו קובעים כי
- 16 לא הוכח שהתובע "עבד" או "עבד בתמורה" בתקופת מחלתו, ולא הוכח
- 17 שהנתבעת היתה רשאית לשלול את זכאותו של התובע לדמי מחלה. מצד
- 18 הנתבעת, גב' גיגי אינה מעידה מידיעותיה האישיות על פועלו של התובע בתקופת
- 19 המחלה, ומשכך לא נוכל לייחס משקל כלשהו לגרסתה בעניין זה³⁸.
- 20
- 21 בכל הקשור לדו"ח החקירה, הרי שב"כ התובע טוען בסיכומיו, כי לאור העובדה 55.
- 22 שהמעקב של החוקר גנדלמן רלוונטי רק ליום 18.12.2014, שהינו יום בודד מתוך

³⁴ עמ' 11 לפרוטוקול, שורות 15 – 17.

³⁵ עמ' 13 לפרוטוקול, שורות 14 – 26.

³⁶ עמ' 12 לפרוטוקול, שורה 9.

³⁷ עמ' 12 לפרוטוקול, שורות 14 – 15.

³⁸ ראו בהקשר זה גם סעיף 21 לסיכומי התובע.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 95 ימי מחלה בהם היה שרוי התובע, הרי שהמשקל שיש לתת לדו"ח החקירה
2 הינו **"מינורי עד שולי ביותר"**³⁹.
- 3
- 4 .56 בית הדין במידה רבה שותף לטענה זו. אכן, בנסיבות בהן הוצג דו"ח חקירה
5 שעורכו לא הובא לבית הדין, וכאשר התצפית שאותה ערך החוקר שהובא
6 לעדות, מהווה רק יום אחד מכל תקופת המחלה הארוכה בת שלושה חודשים
7 תמימים, הרי שבכל מקרה, לא ניתן לקבל את הטענה שיש לפסול את כל ימי
8 המחלה. ראו בהקשר זה את הדברים הבאים, הנאים לענייננו: **"... אין לקבל
9 את טענת הנתבעות לפיהן אם העובד עבד בחלק מימי המחלה, הוא מאבד את
10 זכותו לכל תקופת המחלה. אין כל טענה כי העבודה בימי המחלה מלמדת על
11 פסול בתעודה, ולפיכך העובדה כי התובעת עבדה בחלק מימי המחלה ישלול
12 את זכאותה בגין ימים אלה בלבד"** (עב' (ת"א) 10494/05 ארקמן – דיקולור
13 בע"מ, ניתן ביום 24.2.2008).
- 14
- 15 .57 לאור העובדה כי החקירה שבוצעה מלמדת על יום בודד (או שניים, לכל היותר,
16 הגם שקבענו כי אין מקום להתייחס לחקירה ביום 17.12.2014), הרי שגם אם
17 נקבל את כלל טענות הנתבעת ביחס לימים אלה – וכאמור, לא כך הוא המקרה,
18 הרי שממילא אין בימים אלה כדי לתמוך בטענת הנתבעת לניצול לרעה של
19 התובע את כל מחלתו הנטענת.
- 20
- 21 .58 בנוסף, גם לא ניתן לקבל את הטענה שהתובע עבד בתמורה, בין אם ביום
22 הספציפי של ה-18.12.2014, ובין אם ביום 17.12.2014 ויום 18.12.2014 – שניהם
23 יחדיו (ולאור הניתוח שנערך על ידי בית הדין דלעיל), ובין אם בכלל התקופה
24 שבנדון. אנו סבורים כי שגרת יומו של התובע, כפי שתוארה על ידי החוקר, אינה
25 מלמדת בהכרח על המסקנה כי התובע עבד בתמורה בתקופת מחלתו.
- 26
- 27 .59 כמו כן, ככל שהנתבעת מבקשת לטעון כי הפעולות אותן ביצע התובע במהלך יום
28 17.12.2014 ו/או יום 18.12.2014, כגון: גיזום בולי עץ לחימום ביתו, הבאת

³⁹ סעיף 24 לסיכומי התובע.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 קרטוני ביצים, הסעת ילדיו והשתתפותו בקורס לימודי בשעות אחה"צ, יש בהן
2 כדי ללמד על כך שהתובע היה כשיר מבחינה רפואית לחזור לעבודה, בכל תקופת
3 עבודתו, הרי שנחזור ונציין שוב, כי בפנינו הוצגו תעודות אי-כושר המהוות
4 ראיות בכתב לאמיתות תוכנן, והמלמדות אחרת מטענת הנתבעת.
5
- 6 על כגון דא כבר העירה כב' הנשיאה שפר, כי "נציין כי תעודות המחלה שהופקו .60
7 – חזקה שהן נכונות ולא הופקו ע"י הרופאים למטרות מרמה. התעודות הופקו
8 ע"י שני רופאים שונים מקופ"ח כללית, ומצויין בהן אי כושר עבודה, להבדיל
9 מ"אי כושר תנועה", או "מנוחה מוחלטת". לפיכך, אין בעובדה שהתובע נראה
10 הולך בכפרו לביקור משפחתי או למטרות דומות, כדי להוכיח שהיה שרוי
11 בכושר עבודה. בנוסף, עיון ב"מחלות" המתוארות בתעודות המחלה (Hernia,
12 Low Bach Pain) מעיד על ליקויים המחייבים המנעות ממאמץ פיסי, אך לא
13 מגבילים את היכולת לפסוע ברחובות הכפר" (עב' (נצ') 1214/00 חג'אזי – כל גל
14 טכניקה 94 סחר בע"מ, ניתן ביום 4.9.2001).
- 15
- 16 לכל היותר, יש לפנינו פעילות מינורית של התובע – גיזום עצים של מספר דקות .61
17 וכד', אשר אין ולא ניתן לראות בה ככזאת שהינה בגדר "עבודה" ו/או "עבודה
18 בשכר", או ככזאת שמקימה זכות לנתבעת לשלול מהתובע את כל התשלום בגין
19 כל תקופת המחלה. בנקודה זו נפנה שוב לדברי כב' השופטת ורבנר, בפרשת
20 סבאג שצוטטה לעיל: "... איננו סבורים, שיש בעזרה זו לבן בימי שישי, כדי
21 לשלול את זכאות התובע לדמי מחלה".
- 22
- 23 לא בכדי, הדגיש בית הדין במקרה דומה, כי "בשולי הדברים נעיר שממצאי .62
24 חוקר פרטי, מהם עולה שהעובד אינו שוהה בביתו בזמן מחלה, אינם מהווים
25 בהכרח ראיה לכך שאישורי המחלה אינם משקפים את מצבו הבריאותי של
26 העובד. ממצאי חקירה כאמור יכולים לכל היותר להעיד על כך שהעובד מבצע
27 פעולות שאינן מנוחה עקב מחלה. ייתכנו הסברים שונים לכך: יתכן שהעובד
28 אינו פועל על פי הנחיות רופאיו, ייתכן שבמועד שבו צולם, חש הטבה ויצא
29 מביתו, ייתכן גם שנאלץ לצאת מביתו חרף העובדה שאינו חש בטוב, למשל
30 מקרה בו הורה נדרש לאסוף את ילדיו מהגן או בית הספר ואין מי שיסייע לו"

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

1 (ת"א) 9331/09 סלם – עיצובים גרפיקה ותקשורת שיווקית בע"מ, ניתן ביום
2 5.2.2013.

3
4 63. נשוב ונדגיש, כי בתי הדין קבעו במספר רב של מקרים, כי מעסיק המבקש לשלול
5 דמי מחלה מעובד, עליו להתכבד ולעמוד בדרישות הדין שצוטטו לעיל. עוד נקבע,
6 כי פעולות מינוריות ושוליות של עובדים, אין בהן כדי לשלול את זכאותו של
7 העובד לדמי מחלה. ראו הפסיקות שהובאו דלעיל בהרחבה, וכן הדברים
8 הבאים:

9
10 "טענתו של התובע, לפיה שהה במקום כי לא היה לו כל דבר אחר
11 לעשות ושם היו בני משפחתו, מקובלת עלינו. הגם שהתובע שהה
12 בחופשת מחלה אין הדבר מחייב כי הוא יהיה מרותק למיטה בכל שעות
13 היום. מאישורי המחלה עולה כי התובע סבל מכאבים בידו ובגבו- אין
14 בכך למנוע מהתובע לשבת ולאכול ארוחת צהריים במקום העבודה של
15 אשתו. בפרט, כאשר מקום העבודה ומקום מגוריו נמצאים באותה עיר
16 ויתכן שאף היו בסמיכות. דוח החקירה לא העלה כי התובע עסק
17 בפעילות משמעותית בעסק, התובע נצפה מספר פעמים תוך כדי ישיבה
18 במקום אכילה ושתייה וללא תכלית מוגדרת לפעילותו. רק פעם אחת
19 בלבד יוצר קשר עם לקוחות של העסק, ובפעולה יחידה זו אין להעיד על
20 היותו עובד של העסק, וגם אם התובע סייע לאשתו בדרך אגב אין בכך
21 להעיד כי התובע עבד בעסק. זאת ועוד, מכך שהתובע שעה בעסק שעות
22 מרובות, ולא נצפה מבצע פעילות של עובד, יש ללמד כי התובע אינו עובד
23 של עסק. יש להוסיף כי עיקר טענתו של התובע הייתה כי הוא סבל
24 ממגבלה פיזית שמנעה ממנו לשאת משקלים כבדים. אילו היה הנתבע
25 מציג בפנינו ראייה כי התובע מבצע פעולות פיזיות קשות היה בכך
26 לערער את גרסת התובע, אלא שלישיבה בדוכן השווארמה של אשתו
27 אין להעיד כי התובע כשיר לעבודה או שהתובע עובד בעסק
28 אחר. לסיכום - לטעמנו, אין בכל הממצאים שהעלתה חקירתו של מר
29 אביטן לבסס ראייה שהתובע היה 'עובד' בעסק של רעייתו" (דמ"ש
30 (ת"א) 2494/10 מוחמדוב – מסורי, ניתן ביום 22.7.2013).

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 36522-11-14

ד"מ 26511-01-15

1 הארכנו בדברים ובדוגמאות דלעיל, אלא כדי להראות ולהמחיש כי מעסיק אינו
2 יכול לשלול בצורה שרירותית את דמי המחלה של העובד. האמור לעיל יכול
3 להיעשות רק בגדרי הוראות הדין והפסיקה, דבר שלא נעשה במקרה שלפנינו.
4

ה. הסעדים להם זכאי התובע

5
6
7 64. לאור מסקנתנו שבנדון, התובע זכאי לתשלום דמי מחלה בהתאם לתעודות
8 המחלה. התובע טוען כי יש לחשב את דמי המחלה בסך כולל של 34,650 ₪
9 (11,550 ₪ בתיק ד"מ 36522-11-14, ו-23,100 ₪ בתיק ד"מ 26511-01-15
10 [11,550 ₪ לכל חודש]). הנתבעת התייחסה לנושא זה בפעם הראשונה
11 בסיכומיה⁴⁰, ולא עשתה כן קודם לכן.
12

13 66. את זכאותו של התובע לפי דמי מחלה נבדוק לפי חוק דמי מחלה⁴¹. היות שהתובע
14 לא היה עובד חודשי, ולא עבד בהיקף עבודה מלא בנתבעת (וכפי שניתן ללמוד
15 מתלושי השכר שהוגשו לתיק), רלוונטית לענייננו הוראת סעיף 2(ב)(3) לחוק דמי
16 מחלה, הקובעת את "תקופת המחלה" שיש לשלם בגינה:
17

18 **"(3) לגבי עובד בשכר שלא עבד עבודה מלאה אצל אותו מעסיק או באותו**
19 **מקום עבודה (להלן – עובד לסירוגין) – תהא תקופת המחלה כל ימי**
20 **מחלתו, למעט ימי מנוחה שבועית וחגים, כפול היחס שבין הימים**

⁴⁰ סעיף 49 לסיכומי הנתבעת.

⁴¹ אומנם, קיימות התייחסויות בפסיקה (ראו למשל ס"ע (נצ') 7374-05-12 צ'יצ'ואן – תעשיות חרט הגליל בע"מ, ניתן ביום 11.11.2014), ולפיהן ניתן ללמוד כי הנתבעת הינה חברה בהתאחדות התעשיינים, וייתכן כי ניתן היה לבדוק את זכאותו של התובע לדמי מחלה לפי ההסכם הקיבוצי הכללי בתעשייה, או לפי ההסכם הקיבוצי בענף המתכת, החשמל והאלקטרוניקה (ראו ס"ע (נצ') 36870-05-11 שליין – תעשיות חרט הגליל בע"מ, ניתן ביום 13.12.2013). אולם, התובע לא טען ולא הוכיח דבר בהקשר זה. זאת ועוד, בהתייחס לטענה שהועלתה בסעיף 26 לסיכומי התובע, ולפיה חל על הנתבעת תקנון העבודה בתעשייה (ודוק) – טענה זו הועלתה על ידי התובע ביחס לגופו של התיק, ולא ביחס לחישוב דמי המחלה), הרי שהמדובר בהרחבת חזית, שכן טענה זו לא הועלתה בכתבי התביעה.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

שעבד העובד ברבע השנה של העבודה המלאה ביותר שבשנים-עשר
החדשים שקדמו למחלה לבין ימי העבודה באותו רבע שנה."

67. להלן התחשיב:

א. לגבי "ימי מחלתו", הרי שתקופה זו משתרעת על שלושה חודשי עבודה
שבהם התובע לא עבד – חודשים 10, 11 ו-12 בשנת 2014. מבדיקת בית
הדין עולה כי המדובר בסך הכל ב-92 ימים.

ב. לגבי "ימי מנוחה שבועית וחגים" שיש להורידם – הנתבעת לא הוכיחה
כי בתקופה זו חלו חגים, ועל כן יש להוריד ימי מנוחה שבועית בלבד –
קרי, שבתות (שכן התובע עבד שישה ימים בשבוע, וכפי שניתן ללמוד
מתלושי השכר שהוגשו לתיק). מבדיקת בית הדין עולה כי בתקופה
שבנדון היו 13 שבתות. יש איפוא להפחית מ-92 הימים (ראו סעיף א'
דלעיל) 13 ימים, קרי – 79 ימים.

ג. לגבי "הימים שעבד העובד ברבע השנה של העבודה המלאה ביותר
שבשנים-עשר החדשים שקדמו למחלה לבין ימי העבודה באותו רבע
שנה" – לבית הדין לא הוגשו כל נתונים בהקשר זה על ידי התובע. כל
שהוגש לתיק בית הדין, הינם תלושי השכר של התובע לחודשים 7, 8 ו-9
לשנת 2014, מהם ניתן ללמוד כי בחודשים אלה עבד התובע כדלקמן –
27 ימי עבודה (מתוך 27, חודש 7/2014), 24 ימי עבודה (מתוך 24, חודש
8/2014) ו-20 ימי עבודה (מתוך 22, חודש 9/2014). כלומר, המדובר ב-71
ימי עבודה בפועל, מתוך 73 ימי עבודה אפשריים, וביחס של 97%.

ד. הכפלת התוצאה המופיעה בסיפא של סעיף ב' דלעיל – 79 ימים, ביחס
של 97% וכפי שנקבע בסעיף ג' דלעיל, מביאה למסקנה כי תקופת המחלה
עומדת על 77 ימים (במעוגל).

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- ה. יצוין עוד, כי בהתאם לסעיף 2(א) לחוק דמי מחלה, "א) עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלה יהיה זכאי לקבל ממעסיקו, בכפיפות לתקופת הזכאות המקסימלית כאמור בסעיף 4 – (1) החל מהיום הרביעי להעדרו כאמור – תשלום על פי חוק זה בעד תקופת מחלתו (להלן – דמי מחלה); (2) בעד הימים השני והשלישי להעדרו כאמור – מחצית דמי מחלה". על כן, התובע אינו זכאי לתשלום עבור יום המחלה הראשון, וזכאי למחצית התשלום עבור היום השני והשלישי. קרי – יש להוריד 2 ימי מחלה מזכאותו של התובע.
- ו. בסיכום ולאור כל האמור לעיל, "תקופת המחלה" שיש לשלם בגינה הינה של 75 ימים. יצוין שוב, כי עמדה לרשותו של התובע, ערב התקופה שבנדון, יתרה שהינה מעט למעלה מכך (לפי תלוש השכר של חודש 9/2014 יתרת ימי המחלה של התובע עמדה על 77.71 ימים).
68. לגבי ערך יום מחלה, הרי שיש לקבוע את ממוצע שכרו של התובע ליום עבודה בשלושת החודשים שלפני תקופת המחלה. מתלושי השכר של התובע לחודשים 7, 8, ו-9 לשנת 2014, עולה כי שכרו לשלושת החודשים הנ"ל, כאשר יש לקחת בחשבון רק את הרכיבים הכלולים בחשבון השכר המשמש בסיס לחישוב דמי המחלה (ראו סעיף 6 לחוק דמי מחלה), וללא רכיב ב"בונוס" ששולם לתובע מדי חודש, הינו כדלקמן: בחודש 7/2014 עמד שכרו על סך 7,682 ₪; בחודש 8/2014 עמד שכרו על סך של 6,405 ₪; בחודש 9/2014 עמד שכרו על סך של 5,859 ₪. קרי – סך הכל 19,946 ₪, אותם יש לחלק כאמור ב-71 ימי עבודה (ראו סעיף 67'ג' דלעיל). כלומר, ערך יום מחלה הינו 281 ₪ (במעוגל).
69. התחשיב הסופי הינו על כן כדלקמן – 75 ימי מחלה * 281 ₪ ליום מחלה, ועל הנתבעת לשלם לתובע סך מצטבר של 21,075 ₪.
70. הלנת שכר – התובע עתר לקבלת פיצויי הלנה בגין אי-תשלום דמי המחלה. בהתאם לסעיף 7 לחוק דמי מחלה, הרי ש"דין דמי מחלה המשתלמים מאת

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 36522-11-14

ד"מ 26511-01-15

מעביד כדין שכר עבודה לכל דבר". לעניין זה, קובע סעיף 18 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 כדלקמן:

"בית דין אזורי רשאי להפחית פיצוי הלנת שכר או לבטלו, אם נוכח כי שכר העבודה לא שולם במועדו בטעות כנה, או בגלל נסיבה שלמעביד לא היתה שליטה עליה או עקב חילוקי דיעות בדבר עצם החוב, שיש בהם ממש לדעת בית הדין האזורי, בלבד שהסכום שלא היה שנוי במחלוקת שולם במועדו."

71. קרי, לבית הדין שיקול דעת להחליט האם יש מקום להפחית את פיצויי הלנת השכר ואף לבטלם. במסגרת שיקול הדעת יש לבצע שקלול של כלל נסיבות המקרה, לרבות התנהגות הצדדים ותום ליבם, סוג המעסיק, סיבות ההלנה, מאפייני ההלנה (דוגמת משך האיחור, גובה השכר המולן והאם מהווה כל שכרו של העובד) ועוד, תוך הקפדה על עקרונות של סבירות ומידתיות ותוך איזון בין הצורך בהרתעת מעסיקים מפני הלנת שכר לבין הפגיעה בעסק הכרוכה בהטלת פיצוי עונשי בשיעורים מכבידים⁴².

72. הגם שבית הדין סבור כי התנהגותה של הנתבעת ובכל הקשור לאי-תשלום דמי המחלה של התובע, היתה לא ראויה, הרי שבין הצדדים נתגלעו חילוקי דעות מהותיים בנוגע לעצם זכאותו של התובע לדמי מחלה. משכך, התשלום יישא בהפרשי הצמדה וריבית כדין, וכפי שיפורט להלן.

ו. לסיכום

73. התביעות (ד"מ 36522-11-14 וד"מ 26511-01-15) מתקבלות. על הנתבעת לשלם לתובע דמי מחלה בסך כולל של **21,075 ₪**, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום 15.11.2014 ואילך (מחצית התקופה שלא שולמה).

⁴² ע"ע 473/09 מוטור אפ בע"מ – ורד, ניתן ביום 1.11.2011; ע"ע 300029/98 מכון בית יעקב למורות – מימון, ניתן ביום 29.11.2000.

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ד"מ 14-11-36522

ד"מ 15-01-26511

- 1 בנוסף, הנתבעת תישא בנוסף בהוצאות התובע בסך של 1,000 ₪, ובשכר טרחת
2 עורך דינו בסך של 4,500 ₪. הסכומים הנקובים לעיל ישולמו לתובע בתוך
3 שלושים ימים מיום קבלת פסק הדין, שאחרת הם יישאו בהפרשי הצמדה
4 וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, וזאת החל מיום מתן
5 פסק הדין ועד ליום התשלום המלא בפועל.
6
7 75. במידה ומי מהצדדים יבקש לערער על פסק דין זה, עליו להגיש בקשת רשות
8 ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים, וזאת בתוך 15 ימים מיום קבלת
9 פסק הדין.
10
11 ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ה (07 ספטמבר 2015), בהיעדר הצדדים ויישלה אליהם.

ד"ר טל גולן, שופט

נציג ציבור, עובדים

12
13
14